

El procés d'Agenda 21 de Granollers

guanyem en sostenibilitat

Participa en la revisió del Pla d'acció ambiental per acordar les fites a assolir els propers anys.

Setembre 2004

Granollers
Agenda 21 Local

Sumari

Pàgina

Granollers sostenible De l'auditoria ambiental a l'Agenda 21	3
L'estat ambiental de la ciutat i la seva evolució	5
L'acció sostenibilista	12
El camí recorregut	19
La revisió del Pla d'acció ambiental	20
Tu hi participes	21
Annex: Pla d'acció ambiental de Granollers (1999)	22

Edita:

Ajuntament de Granollers. Servei de Medi Ambient

Realització:

Minuartia, Estudis Ambientals. www.minuartia.com

Disseny gràfic:

Sisal - Comunicació i multimèdia

Fotografies:

Ajuntament de Granollers, Pere Cornellas, Albert Camps, Siqui Sánchez, Manel Isnard, Toni Fernández

Impressió:

Impremta Municipal

Tirada:

2.000 exemplars

DL:

B-41096-2004

Imprès en paper reciclat.

Granollers sostenible

De l'auditoria ambiental a l'Agenda 21

Fotografia: Aj. Granollers. Servei d'Obres i Projectes

AL MÓN, la Conferència de les Nacions Unides i el Medi Ambient i el Desenvolupament, més coneguda com a Cimera de la Terra (Rio de Janeiro, 1992), va aprovar el document conegut com a **Agenda 21**, que consisteix en un extens pla de treball global per a governs, empreses, entitats i ciutadans del planeta. L'objectiu del document és **assolir un desenvolupament que harmonitzi les necessitats socials i ambientals en el segle XXI** i les agendes 21 locals traslladen els compromisos i propostes a l'àmbit municipal.

Adreçar una ciutat cap a un desenvolupament sostenible és **cercar fórmules per satisfer de manera equitativa les necessitats dels seus habitants** sense comprometre la satisfacció de les necessitats de les futures generacions.

Fotografia: Pere Cornellas

Des de Rio, moltes ciutats enceten el seu camí cap a la sostenibilitat reunint-se periòdicament per tal d'intercanviar experiències i fixar-se nous objectius per millorar les seves agendes 21.

A EUROPA, l'any 1994 a la ciutat danesa d'Aalborg, va tenir lloc la Primera Conferència europea de les ciutats sostenibles i un **grup de ciutats es comprometeren a elaborar els seus plans d'acció locals (Carta d'Aalborg)** tot iniciant una campanya per al desplegament a Europa de les agendes 21 locals. L'any 1996 la Segona Conferència se celebra a Lisboa, allà les ciutats europees **avaluen l'estat dels processos d'Agenda 21 Local** que s'estaven portant endavant i **es comprometen a iniciar les accions programades** per afavorir la sostenibilitat (De la carta a l'acció). L'any 2000 a Hannover, durant la Tercera Conferència, 250 líders municipals de 36 països europeus i ciutats veïnes signen el compromís polític amb els processos d'Agenda 21 (Declaració de Hannover) i **decideixen fer un seguiment del procés** amb indicadors per al desenvolupament local. El passat mes de **juny de 2004** a la Conferència **Aalborg+10**, la campanya pren un nou impuls a la mateixa ciutat on es va iniciar amb el compromís, a partir de processos participatius locals, **d'identificar objectius específics i terminis concrets** per controlar-ne els progressos.

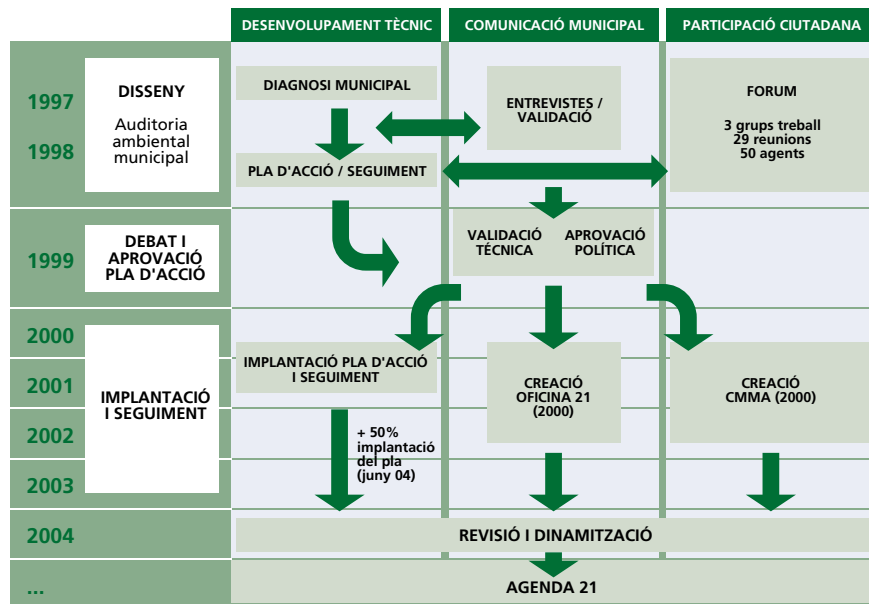
A CATALUNYA, el 1997 a Manresa, més de 130 ciutats constitueixen la **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat**, amb el compromís de crear un entorn més favorable que permeti accelerar la progressió cap a escenaris municipals més sostenibles i permeti alhora potenciar les capacitats econòmiques específiques dels nostres municipis (Declaració de Manresa).

A GRANOLLERS

L'Ajuntament de Granollers s'ha compromès al desenvolupament sostenible traslladant els principis de l'Agenda 21 de Rio a l'escala local:

- 1977: El 16 de juliol **s'adhereix a la Xarxa de Ciutats i Pobles per a la Sostenibilitat** i signa la Declaració de Manresa. L'1 de setembre se **signa la Carta d'Aalborg**.
- 1998: Entre el setembre de 1997 i el maig de 1998 **elabora l'auditoria ambiental municipal** en el marc del Programa d'Auditories Ambientals de la Diputació de Barcelona.
- 1999: El 20 d'abril el Ple municipal **aprova el Pla d'acció ambiental**, fruit de l'Auditoria Ambiental Municipal, validat mitjançant participació ciutadana en el Fòrum ambiental.
- 2000: Es **crea l'Oficina de l'Agenda 21 Local** de Granollers i es **constitueix el Consell Municipal de Medi Ambient**. El 23 de maig l'Ajuntament **s'adhereix a la Declaració de Hannover**.
- 2001: Es **calcula el sistema d'indicadors i avalua el grau d'implantació del Pla d'acció ambiental**.
- Ara: El juny de 2004 **inicia el procés de revisió de l'Agenda 21 Local amb un procés participatiu local que establirà fites i nous reptes i configurarà el nou Pla d'acció local per a la Sostenibilitat**.

En el camí recorregut des de la seva aprovació el 1999, el **Pla d'acció ambiental de Granollers està implantat aproximadament en un 50%**. A part d'accions recollides en el Pla, també se n'han dut a terme moltes altres per fer front a noves necessitats aparegudes, adaptant-se als canvis en el context normatiu, socioambiental i de gestió. És per tot això i pels recent compromisos adquirits a Aalborg que ara es comença un **procés de revisió i recopilació de noves accions** per actualitzar l'Agenda 21 Local de Granollers.

Font: Elaboració pròpia

L'estat ambiental de la ciutat i la seva evolució

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

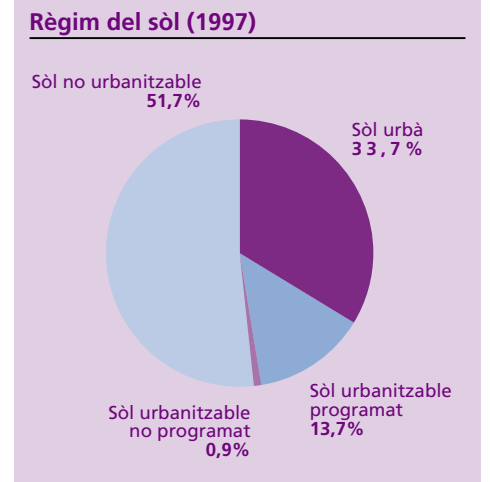
Quina ciutat tenim?

Granollers forma part d'un **sistema urbà conjunta-ment amb els seus municipis veïns** (Canovelles, les Franqueses del Vallès i la Roca del Vallès), donada la continuïtat urbana i la mobilitat que hi ha entre aquests municipis.

La dinàmica urbana de Granollers està caracteritzada, com en totes les ciutats compactes, per una densitat de població important, pel predomini de l'habitatge plurifamiliar i per la barreja d'usos i activitats dins d'una **estructura urbana totalment consolidada**. Pren importància el **sòl urbà**, l'Auditoria en destaca la seva baixa qualitat urbana, degut a l'envelliment de la urbanització i infraestructures.

A Granollers, **un 43% del terme municipal és sòl no urbanitzable (2004)**, formant una gran unitat agrícola i forestal, interrompuda en diversos llocs per polígons industrials i infraestructures de comunicació.

Amb el planejament actual gairebé **un 94% dels espais d'especial valor ecològic** (boscos autòctons, cursos i marges fluvials, zones humides, etc.) del municipi **es troben ubicats en sòls no urbanitzables**.

Font: Direcció General d'Urbanisme

Quins són els valors naturals del nostre paisatge?

Tot i el nivell d'urbanització del municipi, en aquest encara **hi resten sistemes naturals que cal protegir, potenciar i integrar** per tal que juntament amb altres espais del Vallès i comarques veïnes es pugui configurar una xarxa d'espais naturals, malgrat les importants barreres que s'han anat construint amb el pas dels anys.

Tot i que Granollers no compta amb cap espai inclòs en el PEIN, sí que hi ha **zones amb valor natural com són l'alzinar de Sant Nicolau, la verneda de Can Gili i el riu Congost**, entre d'altres.

El Pla especial de protecció i gestió del patrimoni natural, aprovat definitivamentenguany, és un instrument de planificació específica dels **disset espais naturals catalogats i els 94 elements botànics d'interès municipal**, que alhora conserva, protegeix i divulga la seva existència per tal que els ciutadans en puguin gaudir. Aquest Pla **inclou 131,85 Ha d'espais naturals** del municipi amb una superfície de protecció de 58,1 Ha i la resta com a àmbit complementari de gestió.

Fotografia: Albert Camps

Com ens movem?

A Granollers els desplaçaments entre municipis per motius de treball, comercials i de serveis són importants i, **tot i que la ciutat disposa d'una xarxa de comunicacions molt bona, la trama viària urbana no pot assumir adequadament el volum de trànsit propi i el degut a l'atracció com a capital de comarca**, fet que origina embussos en determinats carrers i hores, manca de places d'aparcament, etc.

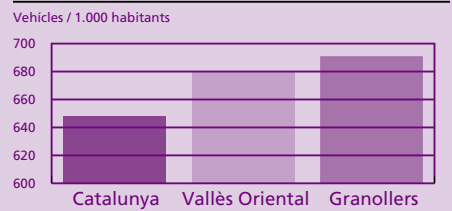
Dins la ciutat, **sols el 29% dels desplaçaments interns es realitzen en vehicle privat**, percentatge molt més baix que no pas en altres municipis com Manresa (*Butlletí, Espai viu, núm1*), tot i així, aquests desplaçaments i els de les persones de les poblacions veïnes produeixen una **afluència important de vehicles cap a la ciutat**, que provoca sorolls, contaminació atmosfèrica i un important consum d'energia no renovable.

Pel que fa al transport públic, **el nombre de viatgers de tren s'ha incrementat en un 15%**

entre l'any 1998 i el 2001. A partir del gener de 2003, a causa de la implantació del sistema tarifari integrat als municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona, **el nombre d'usuaris d'autobusos urbans ha augmentat**, canviant la tendència dels darrers anys.

Els carrers amb preferència per al vianant han **augmentat** el 2003 i **representen el 6% de la xarxa viària de la ciutat**. Els carrils per a bicicletes ben adequats i senyalitzats **són deficitaris en el nucli urbà**.

Índex de motorització

Font: web Institut d'Estadística de Catalunya

Quina és la qualitat de l'aire de la nostra ciutat?

La principal font de soroll de Granollers és el **trànsit**. Com a centre comercial i de serveis dels pobles veïns, la ciutat rep un volum important de vehicles, fet que fa que **en els carrers de més trànsit s'enregistren uns nivells de soroll elevats**.

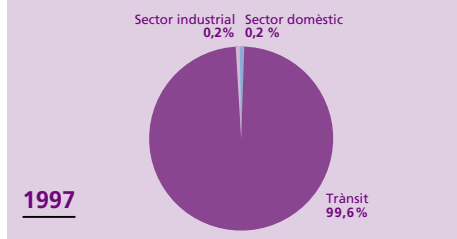
A més de la circulació de vehicles, hi ha altres activitats que també generen impactes acústics destacables: l'activitat del Circuit de Catalunya, el trànsit ferroviari en els trams urbans i alguna indústria situada al nucli urbà.

En relació a la contaminació atmosfèrica, **l'origen de les emissions a l'atmosfera es deuen bàsicament al trànsit**. El principal gas contaminant és el **diòxid de carboni**, el qual **representa el 78% de totes les emissions (l'any 2002 es van emetre 2,6 Tn CO₂/hab)**, essent a més, un dels causants de l'efecte hivernacle.

En els darrers anys s'observa un **increment en el nombre de dies en què la concentració atmosfèrica de l'ozó supera el valor llindar de protecció de la salut (120µg/m³), valor per sota de la qual no es detecten efectes sobre la salut**, tret del 2002, any en què els nivells d'ozó no van ser elevats. En el 2003 es va superar el llindar d'ozó de protecció de la salut 68 dies i 2 dies es va arribar a superar el valor llindar d'ozó d'informació (180µg/m³); xifra a partir de la qual les persones més sensibles en surten perjudicades quan fan exercici, i tal i com preveu la legislació vigent, quan se supera aquest llindar, s'ha d'informar la població.

Altres contaminants a destacar són les partícules en suspensió i el diòxid de nitrogen, que prové principalment del trànsit i de la combustió de carburants.

Origen de la contaminació atmosfèrica

Font: Aj. Granollers. Juny 1999. El medi ambient a Granollers

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

Quin ús en fem, de l'aigua?

Abastament d'aigua

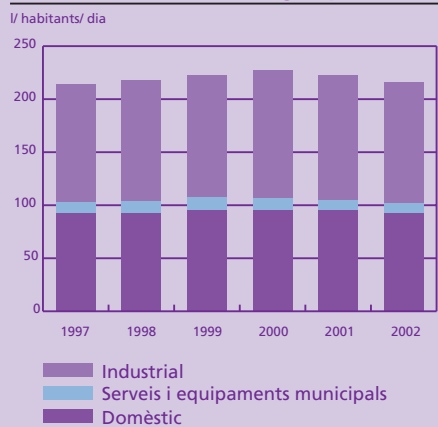
L'aigua és un recurs vital, escàs i car. A Granollers l'aigua subministrada per la xarxa prové del riu Ter i ens arriba després de passar per la planta potabilitzadora de Cardedeu. Tot i que des de 1996 el consum total d'aigua augmenta any rere any, a partir de 2001 la tendència ha estat la de disminuir el consum total per habitant i dia. El consum domèstic el 2002 és d'uns 115 litres/hab./dia, índex inferior a la mitjana comarcal i autonòmica, els quals són de 162 i 175 litres/hab./dia, respectivament.

Existeixen algunes problemàtiques en la qualitat de les aigües del subsòl a causa de la salinitat originada principalment per fonts industrials i problemes per l'alta concentració de nitrats procedents majoritàriament de les pràctiques agrícoles. El nivell d'aquesta aigua subterrània varia en funció de les fluctuacions estacionals, encara que amb les dades disponibles l'aquífer no mostra símptomes de sobreexplotació.

Fotografia: Siqui Sánchez

Evolució del consum d'aigua per sectors

Font: Butlletí Espai viu. Núm. 1

Aigües residuals

La meitat de les aigües residuals que es generen a Granollers provenen de l'activitat industrial i l'altra meitat es generen a les diferents llars del municipi. L'aigua residual del sector industrial presenta un índex de contaminació tres vegades més gran que l'aigua residual domèstica.

El conjunt d'aquestes aigües es recullen i es condueixen fins a l'estació depuradora d'aigües residuals de Granollers.

El fet que no existeixi una xarxa separativa d'aigües pluvials, fa que no es pugui aprofitar l'aigua de pluja com a recurs i que en episodis de precipitacions fortes ocasioni problemes a la xarxa de clavegueram.

Fotografia: Manel Isnard

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

Què ens passa amb els residus?

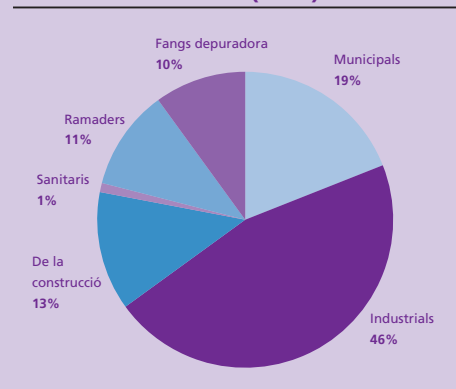
Els residus són el resultat de l'ús que fem dels productes i tenen conseqüències sobre la salut del medi ambient. L'any 2003 a Granollers es van generar 1,32 Kg/hab./dia de residus, índex que es troba per sota de la mitjana catalana, que el 2002 era d'1,61 Kg/hab./dia (Agència de Residus de Catalunya).

En el 2003 gairebé el 22% dels residus s'han reciclat o recuperat i la resta es transporten majoritàriament a abocadors controlats. Tot i que aquest percentatge és equiparable al de la mitjana dels municipis de Catalunya, no assoleix l'objectiu de valorització i reciclatge del Programa de Gestió de Residus Municipals de Catalunya, marcat en un 57% per al 2003.

Cada vegada més, però, els ciutadans de Granollers participen en la recollida selectiva. Els increments de recollida del paper i el cartró i d'envasos lleugers als contenidors específics han estat molt significatius durant l'any 2003 amb un 45% i 26%, respectivament.

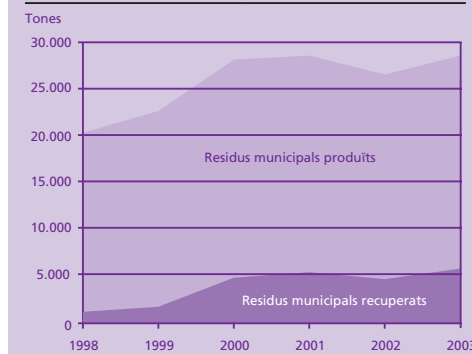
La producció de residus industrials ha anat augmentant a la ciutat en els darrers anys. A més, el percentatge de recuperació, és a dir, d'aquells que a partir d'un conjunt d'operacions (reciclatge, reutilització, compostatge) tornen a ser aprofitats totalment o parcialment, ha disminuït en el mateix període.

Producció de residus (1997)

Font: Aj. Granollers. Juny 1999. EL medi ambient a Granollers

Evolució de la producció i recuperació dels residus municipals

Font: Aj. Granollers

Quanta energia i de quin tipus consumim?

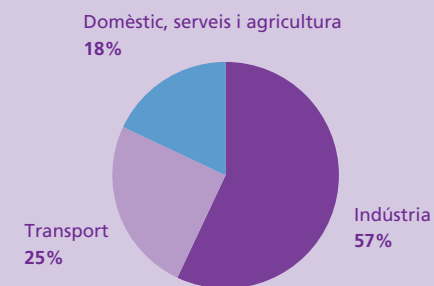
Fer un bon ús de l'energia redueix les emissions contaminants a l'atmosfera. A més, si les energies que s'empren són les anomenades renovables (com per exemple les provinents de la força de l'aigua, el vent i el sol), es contribueix a l'estalvi de recursos global.

El consum d'energia per habitant durant els darrers anys s'ha mantingut estable. Qui més consumeix és la indústria, destacant un important increment en el 2002, seguida del transport i finalment del sector domèstic, el dels serveis i l'agricultura.

L'electricitat és la principal font energètica de la ciutat i prové majoritàriament de centrals nuclears. Altres fonts que s'utilitzen són els combustibles líquids i el gas natural. Tot i que l'Ajuntament ofereix subvencions per a la instal·lació de sistemes d'aprofitament de l'energia solar, hi ha poca implantació d'energies renovables a la ciutat.

Seguint les iniciatives d'altres ajuntaments de Catalunya, el 2003 s'aprova una ordenança solar que regula la instal·lació de sistemes d'aprofitament solar per escalfar aigua calenta en edificis i instal·lacions. Des de la seva entrada en vigor s'han presentat un total de 14 projectes d'edificis d'habitatges que suposaran un total de 289 m² de col·lectors.

Consum energètic per sectors (1997)

Font: Aj. Granollers. Juny 1999. El medi ambient a Granollers.

Som una ciutat ambientalment educada i participativa?

Els darrers anys s'han anat realitzant diferents campanyes d'informació i activitats d'educació ambiental. Els principals àmbits tractats han estat l'estalvi i l'eficiència energètica, el consum i la gestió de l'aigua, la reducció dels residus, la mobilitat, la recuperació del riu Congost i el coneixement dels espais naturals.

Actualment, la ciutat disposa de diferents instruments de participació com són els diferents consells municipals, entre els quals el Consell Municipal de Medi Ambient.

I l'ambientalització municipal?

L'Ajuntament, a més de ser un dels principals actors en relació a la gestió ambiental i a la sostenibilitat, és, també, un consumidor. Això significa que la seva activitat té diversos efectes sobre el medi ambient, alguns d'ells molt similars als de les llars, oficines i indústries.

El 2003 es realitza una diagnòsi ambiental de les dependències i serveis municipals, com a fase prèvia a la implantació d'un sistema de gestió i ecoauditoria a l'Ajuntament.

La diagnòsi ha permès identificar deficiències en la gestió d'instal·lacions municipals (residus, prevenció i manteniment, etc.) i necessitats de coordinació entre diferents serveis de l'ajuntament.

Cal destacar algunes millores en les quals s'ha començat a treballar, com són la implantació de mesures d'estalvi energètic en l'enllumenat públic, la introducció de criteris per a efectuar compres ambientalment correctes i la proposta tècnica per a la gestió de residus de la impremta municipal.

Fotografia: Pere Cornellas

L'acció sostenibilista

Dins el procés d'Agenda 21 Local, la ciutat de **Granollers** disposa d'un **Pla d'acció ambiental** elaborat el 1999. Aquest Pla **és un instrument de planificació**, de caràcter voluntari, que ha d'orientar la gestió i les polítiques locals cap a la sostenibilitat.

El Pla d'acció ambiental de Granollers **s'estructura en 13 àmbits** temàtics d'actuació, els quals responen als objectius estratègics als quals la ciutat pretén arribar. Cada un d'aquests àmbits conté unes temàtiques específiques anomenades **campes**. Aquests es concreten en un seguit d'**accions** degudament caracteritzades. A l'annex s'adjunta el Pla d'acció ambiental de Granollers (1999).

Estructura del Pla d'acció ambiental

Àmbits	13
Temàtiques generals amb les quals s'estructura el Pla d'acció	
↳ Campes	72
Temàtiques específiques de cadascun dels àmbits	
↳ Accions	176
Codi	Actors implicats
Títol	Fases i calendari
Descripció	Valoració econòmica
Transversalitats	Mecanismes de finançament
Prioritat	Indicadors de seguiment
Objectius	

Font: Elaboració pròpia

Aquest Pla conté diversos tipus d'accions, de gestió, d'educació, de participació i formació, d'inversions i infraestructures, d'estudis i plans, entre d'altres.

Un dels principals responsables de l'execució i finançament del Pla d'acció és l'Ajuntament, implicant-hi les àrees tècniques i polítiques. Malgrat això, bona part de les accions considerades necessiten la participació d'altres administracions, empreses locals, entitats o la població en general.

A continuació s'exposen els objectius estratègics del Pla:

Reforçar l'estratègia sostenibilista dins l'Ajuntament

L'objectiu bàsic d'aquest àmbit és el de **reduir la incidència ambiental de les dependències i serveis municipals**. Per complir amb això, el Pla proposa una sèrie d'accions de les quals en destaquen la realització d'una auditoria ambiental interna i la implantació d'un Sistema de Gestió Ambiental.

Millorar la qualitat de l'espai públic i els instruments de planejament

En aquest àmbit els objectius que planteja el Pla són els de **reforçar els instruments de planejament i de gestió urbanística, millorar la qualitat de l'entorn urbà i prevenir els impactes visuals de les infraestructures i polígons**. Algunes de les accions que s'emmarquen en aquests objectius són el projecte del passeig fluvial, el Pla especial del Pla de Palou i el Pla de coordinació territorial dels municipis de la conurbació de Granollers.

Fotografia: Pere Cornellàs

Fotografia: Aj. Granollers. Servei d'Obres i Projectes

Avançar cap a una mobilitat menys dependent del cotxe

Dins d'aquest àmbit el Pla planteja afavorir els **desplaçaments a peu i en bicicleta**, potenciar el **transport públic** i intervenir a la **xarxa viària**.

De les accions definides, en destaquen la creació d'una xarxa d'itineraris per a viants, el Pla d'execució de diversos itineraris per a bicicletes i la promoció de l'execució de la ronda Nord.

Fotografia: Pere Cornellas

Conservar el medi natural del municipi

El Pla concreta en aquest àmbit la intervenció en aspectes com el control i millora de la **qualitat** de les **aigües subterrànies i fluvials** del municipi, la **conservació i millora del patrimoni natural i el paisatge**, la consolidació de l'**espai agroforestal**, la **preservació i restauració dels rius**, i la pròpia millora dels **espais verds urbans**.

De les accions plantejades, en destaquen el projecte de sanejament i recuperació social del tram sud del riu Congost, l'elaboració de l'inventari forestal del municipi i el Pla de gestió de les àrees forestals.

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

Impulsar l'educació ambiental, l'accés a la informació i la participació ciutadana

Dins aquests àmbits el Pla planteja impulsar l'**educació per a la sostenibilitat i la informació ambiental**. A més, fomentar la **participació** de la població en el disseny i la gestió del municipi.

La creació del Consell de Medi Ambient, la Festa de l'Arbre i la Setmana del Medi Ambient, així com les diverses campanyes d'informació i els materials didàctics elaborats entorn al riu i la depuració de l'aigua, són les accions que en destaquen.

Fotografia: Aj. Granollers. Festa de l'arbre 2003

Prevenir el risc ambiental a la ciutat

La majoria d'accions proposades en aquest àmbit estan encaminades a **millorar el sistema de gestió i control dels principals riscos** que poden afectar el municipi. Prenen importància les accions orientades a mantenir i millorar la prevenció i l'actuació enfront el risc d'avingudes, inundacions i sequeres i el control de les activitats amb incidència ambiental del municipi.

Fotografia: Toni Fernández

Disminuir la producció de residus, fomentant-ne el reciclatge i millorar-ne la gestió

El foment per a la minimització i la gestió adequada dels residus als diferents sectors i la sensibilització de la població i les empreses perquè s'impliquin més en la **minimització i recollida selectiva dels residus** són els principals objectius d'aquest àmbit. Accions com la revisió de l'estat de clausura de l'antic abocador de Palou, l'ús de productes reciclats en les dependències municipals i la promoció de la recollida porta a porta de paper i cartró són algunes de les que ja s'han executat.

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

Controlar i reduir la contaminació atmosfèrica a la ciutat

El Pla defineix en aquest àmbit accions destinades a la **reducció de les emissions** ocasionades pel trànsit, les d'origen domèstic i també les d'origen industrial. L'aplicació de mesures en tots els vehicles públics per evitar la contaminació i el programa d'actuacions de control i establiment de mesures correctores sobre empreses contaminats són algunes de les accions que planteja.

Fotografia: Aj. Granollers. Oficina de l'Agenda 21 Local

Reduir el consum d'aigua i millorar-ne el sanejament

Els objectius d'aquests àmbits són els de **minimitzar el consum d'aigua, millorar el servei d'abastament i la xarxa de clavegueram i depurar les aigües residuals**.

De les accions que recull el Pla destaquen la reutilització de captacions del nucli urbà per a reg i neteja, la millora dels serveis i infraestructures d'abastament, la realització del tractament terciari a la depuradora i l'estudi de viabilitat de la reutilització d'aigües depurades.

Optimitzar el consum energètic i fomentar l'ús d'energies renovables

El Pla defineix dins d'aquest àmbit **l'estalvi d'energia** a Granollers **millorant l'eficiència dels consums** al sector domèstic i industrial, i la promoció i utilització de fonts d'energia renovables com la solar.

Es proposa dur a la pràctica aquests objectius amb accions com la utilització de mesures d'estalvi i d'eficiència energètica a les dependències municipals i els estudis de viabilitat d'introducció d'aprofitaments d'energia solar a edificis i altres elements urbans com fanals, semàfors...

Fotografia: Toni Fernández

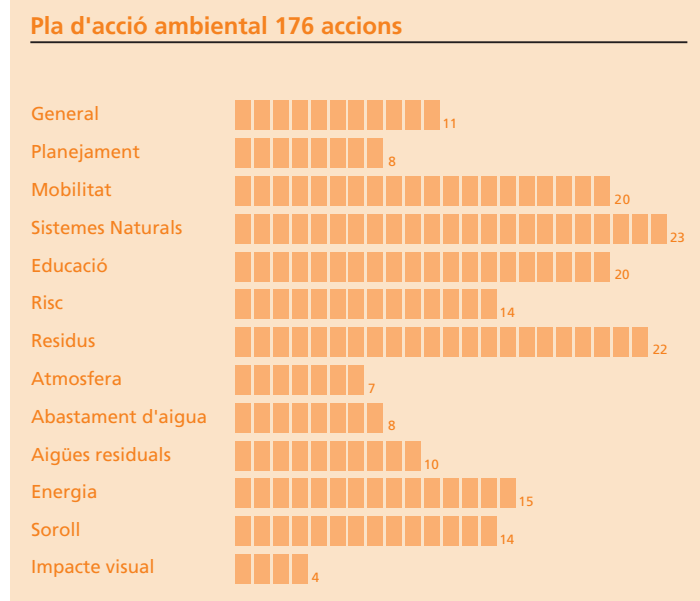
Prevenir i reduir el soroll

Per tal de complir amb aquest objectiu, el Pla concreta un seguit d'accions amb la finalitat de **controlar les fonts que originen el soroll** i, a més, realitzar el **seguiment de la qualitat acústica** del municipi.

Algunes de les accions més rellevants que s'hi recullen són la redacció i aprovació de les ordenances municipals reguladores del soroll i la campanya de control dels nivells d'emissió.

Reduir la contaminació lumínica i l'impacte visual

El Pla preveu la **realització del mapa de foscor** a Granollers, amb la detecció de punts clars i la **disminució de la contaminació lumínica nocturna** substituint els fanals de l'enllumenat més contaminants. També preveu la creació de barreres verdes per corregir l'impacte visual dels polígons, i impulsar la creació d'hortos controlats.

Font: Aj. Granollers. Oficina Agenda 21 Local

El camí recorregut

Des de l'aprovació del Pla d'acció ambiental de Granollers el 1999, la ciutat ha anat treballant per tal de complir amb els objectius marcats. Per tal de conèixer el **grau d'assoliment del Pla d'acció**, el 2001 es va portar a terme una primera avaluació seguint la metodologia per a l'elaboració d'auditories ambientals municipals de la Diputació de Barcelona i, més recentment, el juny de 2004, s'ha realitzat una segona avaluació.

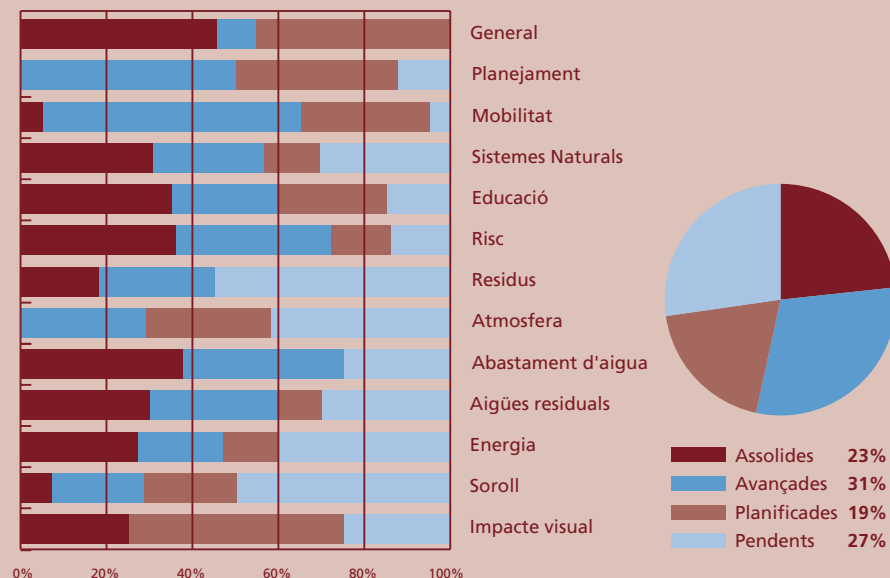
Aquesta avaluació s'ha efectuat a partir d'una classificació de les accions **segons el seu estat de desenvolupament i implantació**. En l'avaluació **s'ha tingut en compte la prioritat** assignada a cada acció definida en el moment de redactar el Pla.

Així, el **grau d'assoliment** de les accions del Pla d'acció ambiental de Granollers el juny de 2004, ponderant la prioritats, **és del 49,1%**. Tanmateix, hi ha accions que no s'han esgotat amb la seva execució ja que han de repetir-se de forma periòdica (el cas més exemplificador és el de campanyes d'educació i sensibilització ambientals).

Si es compara l'estat de desenvolupament de cadascun dels àmbits que defineix el Pla s'observa que **els àmbits que tenen un major grau d'accions assolides són el general** (inclou temes d'organització territorial supralocal, de participació ciutadana i d'ambientalització de l'administració local), **l'abastament d'aigua, el risc i l'educació**. Per contra, **els àmbits que tenen una proporció més gran d'accions pendents són els referits a residus i al soroll**.

Estat de desenvolupament de les accions

Distribució per àmbits

Font: Aj. Granollers. Oficina Agenda 21 Local

La revisió del Pla d'acció ambiental

Cinc anys després de l'aprovació del Pla d'acció ambiental de Granollers, tal i com s'ha compromès el municipi amb l'adhesió als compromisos d'Aalborg + 10, s'inicia un procés participatiu de revisió del Pla per a l'establiment de noves fites i reptes que configuraran el nou Pla d'Acció Local per a la sostenibilitat.

El procés de revisió i actualització del Pla d'acció del 1999 es justifica des de tres tipus d'aproximacions:

Des del vessant tècnic: per l'alt percentatge d'accions que s'han iniciat i/o assolit, la realització de noves accions no recollides en el Pla, el fet que no hi figurin àmbits socioeconòmics i la necessitat d'adaptar les propostes al nou marc normatiu, socioambiental i de gestió.

Des del vessant de la comunicació municipal: per la possibilitat de millorar els mecanismes estables de comunicació interna per integrar criteris de sostenibilitat i seguiment del Pla d'acció / Agenda 21 Local, en els diferents serveis municipals.

Des del vessant de la participació ciutadana: per potenciar una democràcia més participativa en els processos de presa de decisions vers l'Agenda 21 Local.

Els objectius del procés de revisió del Pla d'acció ambiental que s'enceta el juny de 2004 són:

- Revisar i actualitzar el Pla d'acció ambiental tot integrant els compromisos d'Aalborg i l'establiment d'objectius específics.
- Millorar la comunicació interna de l'Ajuntament i l'ambientalització municipal.
- Augmentar la capacitat de participació de la comunitat local i de l'administració municipal.

El procés de revisió del Pla es duu a terme de juny a desembre de 2004.

- **Juny:** s'ha recollit la informació de base i dissenyat les fases del projecte
- **De juliol a setembre:** es duu a terme el procés de comunicació intern
- **De setembre a novembre:** comença el procés de comunicació externa.
- **Desembre de 2004:** se n'extrauran les conclusions i s'elaboraran els documents finals de projecte.

Fitxes de recollida de propostes

Per a recopilar les propostes, s'empraran **unes fitxes i uns formularis** que permetran unificar-ne la caracterització, i en facilitaràn el recull en una base de dades.

Comunicació interna

Es realitzaran **reunions i entrevistes** individualitzades amb els diferents **serveis municipals** per revisar el Pla i recollir noves propostes. La totalitat de propostes es debatran i consensuaran de forma conjunta amb tots els serveis.

Comunicació externa

Es realitzaran **sessions de comunicació i participació** convidant a cadascun dels consells municipals, així com amb diverses entitats integrants del Consell Municipal de Medi Ambient (CMMA) i obrint el debat amb **nous instruments**, per revisar el Pla i recollir noves propostes.

El desembre de 2004, finalitzat el procés de revisió del Pla d'acció, s'obtindrà el document de base per al nou Pla d'acció local per a la sostenibilitat, fruit del procés de participació ciutadana en el marc de l'Agenda 21.

Tu hi participes

Convidem a tots els sectors de la societat granollerina a participar en la presa de decisions per a la revisió i actualització de l'Agenda 21 Local, per avançar cap a un model més sostenible de ciutat.

Quin tipus de propostes puc fer arribar?

Fins a finals de novembre de 2004:

- Propostes **d'accions a incorporar al Pla d'acció ambiental**
- Propostes per **millorar l'ambientalització municipal**
- Propostes per **fer més efectiva la participació ciutadana** en el marc dels consells municipals i altres instruments de participació

Com hi puc participar?

- **Omplint i lliurant les fitxes de recollida de propostes disponibles en format digital i/o format paper**

Demana i torna les fitxes en format **digital** per correu electrònic: revisioA21granollers@minuartia.com
Pots recollir i presentar les fitxes en format **paper** a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) carrer de Sant Josep, 7, planta baixa, de dilluns a divendres de 9 a 19 h
Tel. 010 o 93 842 66 10 si truques des d'un telèfon mòbil o des de fora de Granollers

- **Assistint a les reunions dels consells municipals previstes a finals d'any**
- **Per informació general:** Telèfon de l'Oficina de l'Agenda 21: 938 426 735

Llistat de Consells Municipals

CONSELL DE MEDI AMBIENT
CONSELL DE LA GENT GRAN
CONSELL MUNICIPAL DE LA SALUT
CONSELL DE JOVENTUT*
CONSELL MUNICIPAL DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT
PLA D'ACOLLIDA
CONSELL DE CULTURA DE GRANOLLERS
CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL
CONSELL DELS INFANTS
CONSELL MUNICIPAL DE L'ESPORT

* Està en procés de constitució com a entitat

Pla d'acció ambiental de Granollers (1999)

General

11 accions

Organització territorial supralocal

Iniciar el procés de debat sobre l'Agenda 21 de la conurbació de Granollers.

Iniciar el procés de debat sobre l'Agenda 21 del Vallès Oriental.

Participació local

Creació del Consell Municipal de Medi Ambient.

Reducció de la incidència ambiental de les dependències i serveis municipals

Realització d'una auditoria ambiental interna.

Adopció de mesures ambientals en els serveis i dependències municipals: implantació d'un Sistema de Gestió Mediambiental.

Incorporar elements de valoració de caràcter ambiental en els plecs de condicions dels contractes municipals.

Reducció de la incidència ambiental en la construcció d'edificis i equipaments

Aplicació de mesures ambientals en la construcció d'edificis i equipaments.

Projectes ambientals internacionals

Adhesió i participació de Granollers en alguna xarxa internacional de ciutats relacionada amb temes ambientals.

Organització d'un esdeveniment tècnicocientífic i divulgatiu periòdic d'abast internacional sobre algun tema ambiental específic.

Dinamització i seguiment de projectes ambientals locals

Creació de l'Oficina de l'Agenda 21.

Altres

Estudi d'introducció de criteris ecològics en la fiscalitat municipal.

Planejament vigent i usos del sòl

8 accions

Espai públic

Estudi per a l'ampliació de l'espai públic urbà: zones i corredors verds.

Projecte de passeig fluvial.

Desafectació i aixecament de la via ferroviària a Can Mònic.

Cobriments de les vies de la línia ferroviària de Barcelona a Portbou en el tram urbà.

Sòl industrial

Estudi d'adequació del sòl industrial existent.

Sòl agrícola

Pla especial del Pla de Palou.

Planejament

Pla de coordinació territorial dels municipis de la conurbació de Granollers.

Avaluació de variables ambientals en el planejament (soroll, subministrament d'aigua i energia, sanejament, reutilització d'aigües residuals, recollida selectiva de residus, etc.): generació d'indicadors ambientals.

Mobilitat

20 accions

Espai viari

Pla d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques: adequació d'espais públics, itineraris per a persones amb mobilitat reduïda.

Vianants

Creació d'una xarxa d'itineraris de vianants.

Pla de voreres: planificació, ampliació, construcció.

Planificació de la construcció de voreres i adequació global de l'accés a Granollers per la carretera del Masnou.

Transport públic

Implantació de mesures d'agilització del trànsit d'autobusos.

Transport pesant

Estudi del transport de mercaderies a la ciutat: aplicació de la legislació sobre transport de matèries perilloses, anàlisi del centre de mercaderies del ferrocarril.

Adequació de rutes i construcció d'un aparcament de camions i autocars.

Xarxa viària

Promoció de l'execució de la ronda Nord.

Estudi de la integració en el territori i el soterrament

de la ronda Nord en el seu pas per la trama urbana. Estudi d'incidència dels futurs laterals de l'autopista A-7 i la seva connexió amb la interpolar per reduir el trànsit de pas a la trama urbana de la ronda Sud.

Actualització periòdica de l'estudi de mobilitat. Determinació i execució de zones de prioritat invertida.

Campanya de senyalització viària.

Implantació del programa SUMMIT de simulació del trànsit en relació a l'emissió de gasos contaminants i soroll.

Estudi de pacificació del trànsit a Palou.

Aparcaments

Actualització permanent del Pla d'aparcaments.

Implantació d'aparcaments disuasoris i de rotació.

Bicicletes

Pla d'execució dels diversos itineraris de bicicletes previstos en l'estudi d'implantació d'una xarxa de carrils bicicleta a Granollers.

Actualització permanent del Pla de carrils bicicleta.

Mesures d'adequació de l'espai urbà per fomentar l'ús de la bicicleta: creació d'aparcaments, senyalització d'itineraris, semaforització de cruïlles.

Sistemes naturals

23 accions

MEDI HIDROGEOLÒGIC

Estudi i regeneració de l'aqüífer al-luvial del riu Congost

Campanya de mostreig d'aigües subterrànies i establiment de mesures correctores.

Anàlisi i control de les extraccions d'aigües subterrànies

Control del cens de les captacions i elaboració d'un inventari de captacions privades i municipals.

Establiment de noves zones de bombejament per abastament.

Manteniment i millora del control de qualitat de les aigües superficials del riu Congost

Manteniment del control de la qualitat de les aigües del riu Congost i increment dels paràmetres analitzats.

Estudi de la contaminació dels sòls

Campanya de mostreig de sòls i establiment de mesures correctores.

MEDI NATURAL

Conservar i millorar el patrimoni natural i la qualitat del paisatge

Determinar i implantar figures de protecció d'àrees locals d'interès natural.

Elaborar l'Inventari forestal del municipi (catàleg d'arbres protegits i zones boscoses).

Elaborar un Pla de gestió de les àrees forestals.

Consolidar l'espai agroforestal com a element integrador de la xarxa d'espais naturals i corredors biològics del Vallès

Confeccionar un estudi complet i detallat sobre els corredors biològics i les principals barreres existents i futures.

Cercar i executar les fórmules per recuperar i preservar la xarxa de corredors biològics.

Disminuir l'efecte barrera de determinades infraestructures amb la construcció de passos de fauna en els punts més significatius.

MEDI FLUVIAL

Restauració de lleres i marges fluvials

Programa de revegetació de la llera del riu Congost i de la resta de cursos fluvials.

Programa de manteniment i neteja periòdica de residus sòlids.

Revisió i execució del projecte de restauració del tram sud del riu Congost.

Adequació dels marges i riberes de la riera Carbonell com a zona verda: implantació d'una verneda.

Condicionament de la font i el torrent del Ràdium des del naixement fins al seu soterrament al carrer de Miquel Servet.

Programa de mecenatge "Adoptem un tram del riu".

GENERAL

Espais verds urbans

Elaboració del Pla de gestió i manteniment del verd urbà.

Protecció del medi natural

Redacció d'ordenances municipals en matèria de protecció del medi natural.

Augment de la vigilància ambiental del medi natural: estudi de creació d'una unitat de policia ambiental local.

FAUNA

Protecció de la fauna existent a la ciutat i rodalies

Protecció de nius en èpoques de cria.

Control de la venda d'animals no permesos al mercat setmanal.

Animals domèstics

Programa de control de la tinença i comportament dels animals domèstics: soroll, sanitat i residus, perillositat.

Educació i informació ambientals

20 accions

General

Programa municipal d'informació ambiental.

Programa municipal d'educació ambiental.

Baròmetre ambiental de Granollers.

Projecte "Comerç Verd".

Mobilitat

Elaboració del Pla d'informació sobre mobilitat sostenible.

Campanya d'informació de l'ús de la bicicleta.

Introducció de la celebració del dia "Avui el cotxe a casa; Jornada d'Autoreflexió" a favor del transport públic i el transport sos-tenible.

Sistemes naturals

Pla d'informació del medi natural.

Implantació d'itineraris ambientals i de lleure.

Creació d'uns estudis professionals d'agronomia.

Risc ambiental

Pla d'informació sobre emergències.

Residus

Campanya d'informació sobre residus.

Campanyes específiques.

Campanya d'informació a les indústries, empreses de serveis i comerços. Campanyes sectorials (restauració, automoció, electrodomèstics).

Campanya educativa sobre productes fitosanitaris i adobs.

Medi atmosfèric

Campanya d'informació de la qualitat del medi atmosfèric.

Campanya d'informació sobre mesures de prevenció de la contaminació atmosfèrica (trànsit, domèstic, industrial).

El cicle de l'aigua

Campanya d'informació sobre l'ús de l'aigua en l'àmbit domèstic i empresarial.

Energia

Pla de promoció de mesures d'eficiència energètica i d'ús d'energies renovables.

Soroll

Campanya de sensibilització sobre el soroll.

Animals domèstics

Campanya d'informació sobre la tinença i comportament dels animals domèstics.

Risc ambiental

14 accions

General

Actualització del Pla bàsic d'emergències.

Anàlisi dels recursos de protecció civil i bombers.

Risc natural

Estudi d'avingudes i de punts crítics del Congost.

Redacció del Pla d'actuació municipal per a inundacions.

Redacció del Pla d'actuació per a sequeres.

Elaborar programes de suport per a la creació d'associacions de defensa forestal.

Risc antropogènic

Control del pas i estacionament de mercaderies perilloses.

Seguiment de les empreses de risc a accidents majors.

Control dels traçats aeris i subterranis dels subministraments energètics i cablejat en general.

Actualització del Pla d'emergència exterior de Repsol-Butano.

General, residus industrials

Revisió de les taxes municipals d'escombraries.

RESIDUS DE LA CONSTRUCCIÓ

Control de la gestió incontrolada dels residus de la construcció

Programa de control i neteja d'abocaments incontrolats.

Control i clausura d'abocadors il·legals d'abast supramunicipal.

Promoció de l'ús de materials reciclats de residus de la construcció

Modificació dels plec de condicions tècniques d'obres públiques i les condicions d'obres privades locals.

RESIDUS SANITARIS

Residus sanitaris

Establiment d'un protocol de relació amb la Junta de Residus i el Departament de Sanitat i Seguretat Social (activitats de centres sanitaris i afins).

Foment i control de la gestió de residus sanitaris i afins entre els establiments potencialment generadors (veterinaris, dentistes, centres de diagnòstic, ATS, etc.).

Promoció d'un Programa de gestió i substitució dels termòmetres de mercuri.

RESIDUS RURALS

Residus agrícoles i ramaders

Establiment d'un protocol de relació amb l'Oficina Comarcal del Departament de Ramaderia, Agricultura i Pesca.

Control i seguiment de fems i purins, de productes fitosanitaris i d'adobs emprats als sòls agrícoles de Granollers.

Promoció d'un Programa d'anàlisi de sòls, purins i fems.

MESURES FISCALS

Incentivació fiscal

Estudi de mesures fiscals per a empreses i particulars que portin a terme operacions de reducció i valorització de residus.

Estudi dels hidrants necessaris i homogeneïtzació del tipus i senyalització.

Realització de jornades de portes obertes a les indústries amb Pla d'emergència.

Seguiment de les mesures de seguretat dels pàrquings privats

Elaboració del cens municipal d'empreses necessitades de la redacció i implantació d'un Pla d'emergència.

Residus

22 accions

RESIDUS MUNICIPALS

Valorització dels residus municipals

Integració de les dades de valorització local.

Realització de taules sectorials amb establiments de generació singular de residus.

Ús de productes reciclats a les dependències municipals.

Mostreig regular de fraccions valoritzables a la brossa convencional.

Promoció de la participació d'empreses en la recollida selectiva.

Promoció de la recollida porta a porta de paper i cartró.

Control dels residus especials en els residus municipals

Realització de taules sectorials amb establiments generadors de residus especials en els residus municipals.

Recollida de residus municipals

Anàlisi del plec de condicions tècniques del servei de recollida d'escombraries.

Restauració d'instal·lacions de tractament de residus municipals

Revisió de l'estat de clausura de l'antic abocador de Palou.

RESIDUS INDUSTRIALS

Gestió de residus industrials

Establiment d'un protocol de relació amb la Junta de Residus.

Ús d'oli mineral regenerat a la flota de vehicles municipals.

Contaminació atmosfèrica

7 accions

General

Estudi de modificació dels impostos i taxes municipals: impost de vehicles.

Reducció de les emissions degudes al trànsit

Campanyes de control de vehicles: gasos i soroll.
Aplicació de mesures per evitar la contaminació en tots els vehicles públics (autocars, taxis, vehicles municipals, ambulàncies, bombers, etc.).

Reducció d'emissions d'origen domèstic

Cens de les calderes existents a Granollers i control de les seves emissions.
Campanya de substitució progressiva de combustibles actuals per combustibles més nets.

Reducció de les emissions d'origen industrial

Establiment d'un protocol de relació amb la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
Programa d'actuacions de control i establiment de mesures correctores sobre les empreses contaminants

Abastament d'aigua

8 accions

Reducció del consum domèstic d'aigua

Promoció del subministrament de reductors de cabal per a les aixetes i limitadors de descàrrega de les cisternes de WC.

Reducció de l'importació d'aigües

Reutilització de captacions del nucli urbà per a rec i neteja.

Control de la gestió d'aigua

Auditories del consum d'aigua.
Creació d'entitats de gestió conjunta de l'aigua.

Millora del servei d'abastament d'aigua

Projecte de nous dipòsits d'abastament.
Millora dels serveis i infraestructures públics d'abastament, especialment en polígons industrials i xarxa contraincendis.
Desenvolupament d'eines de control de la concessió i reducció de les pèrdues.

Realització d'una auditoria a la xarxa d'aigua del municipi: pla d'inversions i manteniment.

Aigües residuals

10 accions

Xarxa de clavegueram

Renovació de canonades antigues de la xarxa de clavegueram.
Potenciació del Programa de manteniment preventiu a la xarxa de clavegueram.
Auditoria sobre la fiabilitat de la digitalització de la xarxa de clavegueram, i completar-la.
Gestió avançada de la xarxa de clavegueram.
Construcció de tancs de retenció d'aigües pluvials.
Cens dels pous morts i fosses sèptiques.

Depuració d'aigües

Realització del tractament terciari a l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR) de Granollers.
Establiment d'una línia de cogeneració dels fangs de l'EDAR de Granollers.
Diversificació del destí dels fangs de l'EDAR de Granollers.
Estudi de viabilitat de la reutilització d'aigües depurades.

Energia

15 accions

Estalvi d'energia

Realització d'auditories energètiques (edificis municipals, sector industrial).
Accions de reducció del consum d'energia (domèstic, industrial).
Utilització de mesures d'estalvi i eficiència energètica en els projectes de manteniment i nova construcció de dependències municipals.
Reducció del consum d'energia en l'enllumenat públic.
Promoció de la Certificació Energètica d'Habitatges.
Promoció d'habitatges públics "bioclimàtics".

Introducció d'energies renovables

Estudis de viabilitat d'introducció d'aprofitaments d'energia solar en edificis municipals i altres elements urbans (fanals, semàfors, estació meteorològica, senyals dinàmics).
Participació d'escoles del municipi en algun programa d'aprofitament d'energia solar.

Actuacions sobre el receptor

Promoció de la insonorització d'habitatges i oficines a les vies més sorolloses.
Programa de control del compliment de la normativa d'edificacions en relació a l'aïllament acústic.
Control del soroll en establiments sensibles propers a vies d'elevat trànsit (escoles, centres sanitaris).

Contaminació i impacte visual

4 accions

Contaminació lumínica

Realització del mapa de la foscor a Granollers.
Detecció dels punts clars.
Disminució de la contaminació lumínica nocturna amb la substitució dels fanals de l'enllumenat públic més contaminants.

Barreres de protecció de la contaminació visual, per al cas dels polígons

Creació de barreres verdes, per corregir l'impacte visual dels polígons.
Impulsar projectes d'horts controlats.

Realització de projectes de demostració dins de l'àmbit d'instal·lacions i serveis municipals, per exemple, al parc mòbil i transport municipal.
Promoció de sistemes solars tèrmics en edificis i habitatges.
Estudi de viabilitat de creació d'un Ecoparc.

General

Estudi sobre l'impacte estètic i sobre la salut d'instal·lacions elèctriques dins del nucli urbà (estacions transformadores i línies d'alta tensió): implantació de mesures correctores i estudis de viabilitat per al trasllat de l'estació receptora del carrer del Rec/ carrer de Balmes.
Promoció de l'Agència Comarcal de l'Energia.
Pla de soterrament del cablejat elèctric i telefònic de les façanes.
Promoció d'acords de col·laboració entre l'ICAEN i el sector industrial.

Soroll

14 accions

General

Redacció i aprovació de les ordenances municipals reguladores del soroll a partir de la realització del mapa de soroll i proposta de cadastre sònic.
Programa de formació del personal de control.

Actuacions sobre la font

Adquisició de vehicles poc sorollosos per als serveis i transport públics.
Limitació dels horaris d'activitat de la maquinària d'obres.
Identificació i asfaltatge de les vies amb problemes de soroll pavimentades amb llambordes.
Anàlisi del programa de manteniment del paviment de la xarxa viària.
Asfaltatge amb materials porosos de les vies amb elevada intensitat de trànsit.
Campanya de control dels nivells d'emissió sonora de les activitats potencialment contaminadores per soroll.
Senyalització adequada en els punts de soroll elevat.

Actuacions sobre el canal de transmissió

Estudi de punts problemàtics i instal·lació de mesures correctores acústiques a les vies d'alta intensitat de trànsit.
Instal·lació de pantalles acústiques a la vora de les línies de ferrocarril al seu pas pel nucli urbà.